

Nagyon könnyed, nagyon nyári *Az Esőember a Belvárosi Színházban*

Az 1980-as évek közepén az amerikai Barry Morrow – foglalkozására nézve forgatókönyvíró – találkozott egy furcsa fiatalemberrel. Kim Peek nem tudott segítség nélkül fogat mosni, és felöltözni, ám pillanatok alatt memorizált több oldalnyi szöveget, és akár évtizedekkel korábbi dátumokról megmondta azt, hogy pontosan melyik napra esett. Ez a találkozás ihlette – néhány évvel később – az *Esőember* című filmet.

Kevés filmet ismerünk, amely a bemutatója után 20 évvel még ennyire a köztudatban lenne. Nem mintha egy kihagyhatatlan klasszikusról beszélhetnénk, mert attól azért nagyon messze van, de a forgatókönyv néhány mondata (Ki kezd, ki? Hoppá, naná, hogy repülőt látok.) szinte a köznyelv részévé vált. Barry Levinson *Esőemberét* még az is ismeri, aki nem látta sem dvd-n, sem annak idején a moziban. Tom Cruise, az akkori idők ügyeletes szépfiúja játszotta az egyik főszerepet, de ez a mozi nem róla, sokkal inkább az autistát nagyszerűen alakító Dustin Hoffmanról szól.

A Belvárosi Színházban az Orlai Produkciós Iroda által bemutatott *Esőembert* a forgatókönyv felhasználásával Dan Gordon írta színpadra. A színházi változat oly könnyedén átlátható, mint az a tiszta vizű hegyi patak, amelybe nadrágunkat feltúrva, mezítláb beleállunk, hogy felüdülést keressünk a nyári melegben. Nem túl izgalmas, de a minimálisan elvárhatónál azért több az előadás.

A történet szerint két testvér, az egyikük autista, édesapjuk hagyatékának tisztázása miatt sok év kihagyás után újra találkozik, és közös útjuk során megkedvelik egymást. Adott tehát két komplementer karakter, a magabiztos, önző, autókereskedőként dolgozó yuppie, és a magába forduló, néha az önellátásra is képtelen, néha zseniális fogyasztó személy.

Az előadás a fogyasztói társadalom gépies lélektelenségét hangsúlyozva kezdetben feketének és fehérnek mutatja a világot. Mind Sebő Rózsa mozgatható, átvilágítható plexifalai, mind Cselényi Nóra ruhái monokrón színekben pompáznak. A monotóniát itt-ott sokatmondóan töri meg néhány apró, de annál fontosabb kellék: a Cseh Judit által játszott Susan piros cipője mintegy előjelzi azt, hogy az empatikus lány előbb fog szót érteni az autista Raymond-dal, mint saját öccse. Később, ahogy a két testvér érzelmileg közelít egymáshoz, az előadás színvilága is változatosabb lesz.

A színészi játék azonban nem követi a személyiségek ellentéteire épülő tendenciát, Nagy Ervin nem arrogáns üzletember, inkább jelentéktelen nyikhaj. Így nincs meg

alakításának íve, ahonnan meg kellene látnia fogyatékos öccse világának, személyiségének szépségeit.

Anger Zsolt rendezése nem bíbelődik túl sokat az emberi kapcsolatok kibontásával, ne adj isten magyarázatával, a rövid, filmszerű jelenetek néhol vázlatosnak, ki nem fejtettnek tűnnek. Az *Esőember* minden fontos témát csak óvatosan érint, hogy ne fájjon a könnyed, nyári színházi élményre vágó közönségnek.

Az azonban vitathatatlan, hogy a rendező a legjobb színészt választotta Raymond szerepére, Kulka János alakítása ugyanis az előadás legnagyobb erénye.

Kulka nem az autizmus testi-lelki tüneteit hangsúlyozza elsősorban, sokkal inkább látszik rigorózus szabályok szerint élő, nagyra nőtt gyermeknek. Kommunikatívabbra, nyitottabbra formálja Raymond Babbittet, mint ahogy azt annak idején Dustin Hoffman tette. Az egyik jelenetben például citromzseléseset szellent, s pajkos mosollyal az arcán, könnyed szökkenéssel, szinte angolosan távozik a szoba azon sarkából, ahol az inkriminált dolog történt.

A táncjelenetben hosszas gondolkodás és tétovázás után lassan csúsztatja kezét öccse barátnőjének kezébe. A színész pontosan érzékelteti azt a (belső) utat, amit az általa játszott karakternek kellett megtennie ahhoz, hogy eddig, a más számára könnyűnek tűnő mozdulatig eljusson.

Máskor egyszerűen csak átnéz a többiek válla felett, vagy a padlót bámulja, az első pillanattól kezdve kíváncsivá teszi a nézőt a figura személyiségének titkaira.

Aki nem vár túl sokat a darabtól, nem fog csalódni. Az Orlai Produkciós Iroda előadásának sikerét a jól ismert film iránti nosztalgia mellett a főszereplő játéka garantálja.

Szekeres Szabolcs

 [Vissza a tartalomhoz](#)

Gyógypedagógiai Info-Technológiai Eszközök – a GyITE-projekt bemutatkozása

Az elmúlt két évtizedben a számítógépek mindennapos eszközeinkké váltak, bevonultak életünkbe, átértékelték tevékenységeinket. Jó ideje jelen vannak a pedagógiában és a gyógypedagógiában is. Célszerűen alkalmazva hatékony segítőársunk lehet munkánk során.

Ma már igen széles a tárháza azoknak az ingyenes fejlesztő szoftvereknek, melyeket a gyógypedagógiai terápiák során alkalmazhatunk. Az ingyenes programok nagy része pályázati felhívásra készült, illetve diploma-, TDK-munka eredményeképpen született. Ezt követően azonban sajnos, kevés kivétellel, nem jutottak el a leendő felhasználókhoz.

Ezen a problémán igyekszik segíteni az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán (ELTE BGGyK), a Kutatásmódszertani Csoport égisze

alatt készülő ún. Gyógypedagógiai Info-Technológiai Eszközök (GyITE ©) projekt. A GyITE-honlap (<http://gyite.barcsi.elte.hu>) elsődleges célja, hogy bemutasson minden olyan dokumentumot és szoftvert, amelyek a gyógypedagógiához kötődnek és informatikai vonatkozásaik vannak. Emellett küldetésünknek érezzük, hogy az igényeket és a meglévő kínálatot felmérve, saját GyITE-programfejlesztéseket készítsünk, amelyek tovább szélesítik az informatika felhasználási lehetőségeit a gyógypedagógiában.

A készülő honlapon kizárólag ingyenes, szabadon terjeszthető, magyar nyelvű szoftverek találhatóak, tartalma magáncélokra, nem-kereskedelmi jellegű alkalmazásokhoz változtatás nélkül, és a forrásra való megfelelő hivatkozással szabadon másolható, terjeszthető.

Jó böngészést kívánnak a készítőik:

Nádor László (alias enel), ELTE BGGyK Kutatásmódszertani Csoport – A honlap kinézetének és tartalmának gondozója, a GyITE-programok fejlesztője.

Szabóné Vékony Andrea, Kozmutza Flóra EGYMI, Budapest – A gyógypedagógia tartalmak szerkesztője, a GyITE-programok szakmai konzulense.

Nádor László, Szabóné Vékony Andrea

 [Vissza a tartalomhoz](#)

„A füstben mi is vakok vagyunk”

Kiegészítés

A GYOSZE 2010. – XXXVIII. évfolyam 3. számában a Figyelő rovatban megjelent „A füstben mi is vakok vagyunk” című cikk.

A tanulmány vizsgálja az érzékszervek útján történő tájékozódás és közlekedés módszerét, annak érdekében, hogy miként lehet integrálni az ún. vakos közlekedést a tűzoltó szakmába.

A tanulmány egy olyan gyógypedagógiai módszerre hívja fel a figyelmet, mely kiegészítése a tűzoltók által alkalmazott segédeszközökkel (hőkamera, tömlő melletti haladás, fénykábel stb.) végzett munkának, de bármilyen jellegű probléma esetén alkalmazható teljes sötétségben való mentés esetén.

A cikk szerzői sajnós pontatlanul jelentek meg.

A szerzők helyesen:

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Diákotthona és Gyermekotthona részéről:

Fehér Zsigmond

Somorjai Ágnes

Veress Éva

Fővárosi Tűzoltó-parancsnokság részéről:

Bokor Miklós tű. őrgy.
Erdélyi István tű. őrgy.
Könnyű László tű. szds.
Lebanov Attila tű. zls.
Szerencsés Ádám tű. őrm.

A folyó munkáról és a projekt eredményeiről a következő címeken kaphatnak felvilágosítást bővebben:

Somorjai Ágnes

E-mail: somorjai@vakisk.hu

Levelezési cím: 1146 Budapest Ajtósi Dürer sor 39.

Erdélyi István

E-mail: erdelyii@tuzoltosagbp.hu

Levelezési cím: 1081 Budapest, Dologház u. 1.

